

Projekt "Tidig Upptäckt, Tidiga Insatser i Södra Älvsborg"

Rutinerna för upptäckt och insatser för små barn med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser ser olika ut både nationellt och regionalt. Projektet "Tidig Upptäckt, Tidiga Insatser i Södra Älvsborg" har som mål att tillhandahålla tidiga och samlade insatser inom kommun och hälso- och sjukvård för barn med misstanke om utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser.

Kedjan från att ett barns svårigheter uppmärksammas till att barnet får korrekt hjälp är ofta omständligt. Processgången medför risk för glapp, tidstapp och dubbelarbete. När olika typer av utvecklingsrelaterade svårigheter utreds separat hos olika professioner medför det även att helhetsperspektivet och de prognostiska implikationerna kan missas för barn med svårigheter inom flera olika områden. Många familjer utsätts för en lång och slitsam period av oro, väntetider och upprepande av information vid olika instanser. Familjer kan ha svårt att förstå vårdkedjan och sammanhanget runt familjen kan upplevas som otydligt.

Det är angeläget att små barn med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser får individanpassade och väl genomtänkta insatser så tidigt som möjligt. Deras vårdnadshavare behöver få redskap att stödja barnets utveckling och stöd i de utmaningar som föräldraskapet till barn med särskilda behov innebär. Kunskap om barnets styrkor och svårigheter kan leda till bättre anpassningar och tillrättalägganden i hemmiljö, på förskola och kommande skola. Möjlighet att få en god start i skolan och anpassningar som ökar möjligheterna för fullföljda studier är en central faktor för god hälsa och utveckling. Om barns svårigheter kan hanteras på rätt sätt tidigt skapar det bättre förutsättningar för både hälsa och utveckling under uppväxtåren. Det kan också antas ge möjligheter till bättre livskvalitet, minskad sjuklighet och positivt föräldraskap.

Under 2018-2020 drev Närvårdssamverkan Södra Älvsborg pilotprojektet "Tidig upptäckt, tidiga insatser", i Mark och så småningom även Svenljunga, på uppdrag av Södra Hälso- och sjukvårdsnämnden. I pilotprojektet arbetades det fram en modell som vid uppföljning och utvärdering visade på fina resultat både vad gäller nöjdhet hos familjer och medarbetare och också på en stor minskning av värdeslöseri i form av tid familjer får vänta mellan olika vårdkontakter och bedömningar. Viktiga delar i modellen är tydliga rutiner för samverkan mellan kommun (framförallt förskola, men vid behov även skola och individ- och familjeomsorg) och hälso- och sjukvård gällande både upptäckt och insatser samt att de barn som är i behov av tvärprofessionell kartläggning får kontakt med ett "småbarnsteam" där olika professioner från kommun och hälso- och sjukvård är samlade och samverkar både i tid och rum.

Sommaren 2021 togs beslut i Delregionalt Politiskt Samråd (DPS) om att implementera arbetssättet "Tidig upptäckt, tidiga insatser" i samtliga åtta kommuner som ingår i Närvårdssamverkan Södra Älvsborgs område. Projektet ingår också som en breddningspilot i Regionala barnuppdraget (RBU) och liknande pilot pågår också i Skövde, Skaraborg på uppdrag av Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Projekttid

Första september 2021 tom första september 2023.

Syfte

Syftet är att skapa förutsättningar för att små barn (0-5 år) med misstanke om utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser, i hela Södra Älvsborg, får en så gynnsam utveckling som möjligt med ökad fysisk, psykisk och social hälsa som följd. Genom att förändra arbetsätt/processer för målgruppen mot en mer nära och sammanhållen vård och omsorg, kan hälsa främjas för barnet med familj.

Mål

Målet är nu att implementera ovan beskriva arbetsätt från modell "Tidig Upptäckt, tidiga insatser" i samtliga kommuner som ingår i Närvårdssamverkan Södra Älvsborgs område. Grundmodell från pilotprojektet i Mark/Svenljunga ska behållas. Anpassningar kommer och bör göras utifrån lokala förutsättningar, utredningar för målgruppen som pågår regionalt, rekommendationer i slutrapport från pilotprojektet i Mark/Svenljunga o de erfarenheter som gjorts sedan projektavslut juni 2020.

Ytterligare projektmål är att, i Mark/Svenljunga, pröva ett förslag till riktade föräldraskapsstödjande insatser som togs fram i pilotprojektet men ej kunde prövas pga. pandemi.

Projektägare och projektledning

Implementeringsuppdraget kommer från Delregionala Politiska Samrådet (DPS) som har beslutat att Styrgruppen för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg är projektägare och ytterst ansvarig för projektet. Projektet leds av en projektledare med 50 % tjänstgöring. Projektledare tillgång till processtöd via koordinator på Närvårdssamverkan Södra Älvsborg samt från processtöd Regionala barnuppdragets programgrupp.

Styrgrupp och referensgrupp

Styrgruppen för Närvårdssamverkan har utsett en mindre styrgrupp som har ansvar för den direkta styrningen och ledningen av projektet. Den mindre styrgruppen leds av en ordförande som sitter med i Styrgruppen för Närvårdssamverkan. Projektledaren har också en referensgrupp som också fungerar som arbetsgrupp bestående av representanter från involverade verksamheter.

Deltagande verksamheter och prövning i pilotverksamhet

Från och med våren 2022 ska modellen prövas och implementeras i först Borås och därefter vidare i resterande kommuner. De verksamheter som i huvudsak är inblandade är förskoleverksamhet i berörda kommuner, BVC-verksamhet vid vårdcentraler i berörda kommuner, Central Barnhälsovård Södra Älvsborg, Barn och ungdomsmedicin i berörda kommuner, Psykologenheten för mödra- och barnhälsovård Södra Älvsborg, Barnlogopedmottagningen på Södra Älvsborgs sjukhus samt Neuropsykiatriska mottagningen, Barn- och Ungdoms-psykiatriska kliniken, Södra Älvsborgs sjukhus.